ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 21.11.2025 г.
COM(2025) 719 final

2025/0373 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в Подготвителната комисия и на първото заседание на Конференцията на страните по Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на заключителното заседание на Подготвителната комисия и на първото заседание на Конференцията на страните по Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции, във връзка с предвиденото приемане на процедурния правилник на Конференцията на страните, финансовите правила, уреждащи финансирането на Конференцията на страните, финансирането на секретариата и на всички спомагателни органи, както и привеждането в действие на финансовия механизъм на споразумението.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумение в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции

Целта на Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции („Споразумението за БРИНЮ“) е да осигури по-добра защита и управление на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции. Тези зони обхващат почти две трети от Световния океан и около 95 % от неговия обем, както и откритото море и международната зона на морското дъно. Споразумението за БРИНЮ обхваща по-специално въпроси, свързани с морските генетични ресурси, в това число относно подялбата на ползите, мерки (например инструменти за управление на отделни зони, включително на защитените морски зони), оценки на въздействието върху околната среда, изграждане на капацитет и трансфер на морски технологии. То ще влезе в сила на 17 януари 2026 г. Европейският съюз е страна по Споразумението за БРИНЮ.

От 2016 г. до 2023 г. Комисията проведе преговори с оглед на сключването на Споразумението за БРИНЮ въз основа на съответните решения на Съвета[1]. Неговият окончателен текст беше приет от Междуправителствената конференция за БРИНЮ на

[1] Приети от Съвета на 22 март 2016 г. (ОВ L 79, 30.3.2016 г., стр. 32) и на 19 март 2018 г.

19 юни 2023 г.[2]. ЕС подписа Споразумението за БРИНЮ на 20 септември 2023 г.[3] и го ратифицира на 28 май 2025 г.[4].

2.2. Конференция на страните по Споразумението за БРИНЮ

Конференцията на страните по Споразумението за БРИНЮ („Конференцията на страните“) е създадена с член 47, параграф 1 от това споразумение. В съответствие с член 47, параграф 2 първото заседание на Конференцията на страните се организира от генералния секретар на ООН не по-късно от една година след влизането в сила на споразумението, т.е. не по-късно от 17 януари 2027 г.

Съгласно Споразумението за БРИНЮ Конференцията на страните може да бъде призована да приема актове с правно действие.

По силата на член 47, параграф 4 от Споразумението за БРИНЮ на първото си заседание Конференцията на страните приема с консенсус своя процедурен правилник („процедурния правилник“) и финансовите правила, уреждащи нейното финансиране и финансирането на секретариата и всички спомагателни органи („финансовите правила“).

2.3. Подготвителна комисия за влизането в сила на Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции

Подготвителната комисия за влизането в сила на Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции („Подготвителната комисия“), беше създадена от Общото събрание на ООН[5], за да подготви свикването на първото заседание на Конференцията на страните. На заключителното си заседание Подготвителната комисия ще вземе решения за препоръки към Конференцията на страните.

В Подготвителната комисия могат да членуват всички държави от ООН, членовете на специализираните агенции и страните по Конвенцията на ООН по морско право (UNCLOS). От 20 септември 2025 г. насам решенията на Подготвителната комисия се вземат само от държави и регионални организации за икономическа интеграция, които са подписали споразумението или които са го ратифицирали, одобрили, приели или са

---

2 Междуправителствена конференция за изготвяне на международен правно обвързващ инструмент в рамките на Конвенцията на Обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции.

3 Решение (ЕС) 2023/1974 на Съвета от 18 септември 2023 г. относно подписването от името на Европейския съюз на Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции (ОВ L 235, 25.9.2023 г., стр. 1).

4 Решение (ЕС) 2024/1830 на Съвета от 17 юни 2024 г. за сключването от името на Европейския съюз на Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции (ОВ L 2024/1830, 19.7.2024 г.).

5 Резолюция 78/272 на Общото събрание на ООН, приета на 24 април 2024 г., относно Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции

се присъединили към него. Подготвителната комисия полага всички усилия за добросъвестно постигане на съгласие по съществените въпроси с консенсус[6]. Нейното съществуване ще бъде прекратено със закриването на първото заседание на Конференцията на страните.

ЕС е страна по UNCLOS[7] и е ратифицирал Споразумението за БРИНЮ. Поради това ЕС е страна, участваща в Подготвителната комисия.

Следващото заседание на Подготвителната комисия е насрочено за 23 март—3 април 2026 г.

2.4. Предвидени актове на Подготвителната комисия и Конференцията на страните

На заключителното си заседание Подготвителната комисия трябва да приеме препоръка до Конференцията на страните по Споразумението за БРИНЮ относно процедурния правилник, финансовите правила и привеждането в действие на финансовия механизъм. Въз основа на препоръките, приети от Подготвителната комисия, на първото си заседание Конференцията на страните по Споразумението за БРИНЮ трябва да приеме своя процедурен правилник и финансовите правила, уреждащи нейното финансиране и финансирането на секретариата и всички спомагателни органи, както и решения за привеждане в действие на финансовия механизъм.

Предвижда се процедурният правилник да се отнася до честотата, мястото, организацията и провеждането на заседанията на Конференцията на страните, участието на наблюдатели, подготовката на дневния ред, представителството и пълномощията, създаването и функционирането на бюрото, ролята на секретариата, ролята на ръководителя на секретариата, гласуването и вземането на решения, измененията на процедурния правилник, създаването на спомагателни органи, специалните процедури, прилагани по необходимост към спомагателните органи, езиковия режим, правилата относно изборите, процедурите за искане на консултативни становища от Международния трибунал по морско право, механизма за сътрудничество със съответния правен инструмент и рамки и съответните органи на световно, регионално, подрегионално и секторно равнище, както и всички други приложими правила в съответствие със споразумението. Процедурният правилник ще повлияе на начина, по който се вземат решенията на Конференцията на страните.

С финансовите правила ще се определят правилата, уреждащи финансирането на Конференцията на страните, на нейния секретариат и на всички спомагателни органи, включително основата за задължителната вноска от страните и вноската на Съюза в бюджета на споразумението, като тези правила ще бъдат правно обвързващи за страните по споразумението.

Привеждането в действие на финансовия механизъм на споразумението, установен в член 52, ще определи начина, по който различните елементи на този финансов механизъм ще формулират и ще допринасят за предоставянето на финансови ресурси

---

6 Резолюция 72/249 на Общото събрание на ООН, приета на 24 декември 2017 г., относно международен правно обвързващ инструмент в рамките на Конвенцията на Обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции, параграф 17 (приложим по отношение на Подготвителната комисия в съответствие с предвиденото в параграф 7 от Резолюция 78/272 на Общото събрание на ООН).

7 ОВ L 179, 23.6.1998 г., стр. 1.

съгласно споразумението, насочени към предоставянето на помощ за развиващите се държави — страни по споразумението, при ефективното му изпълнение.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

За да се гарантира правилното функциониране на Споразумението за БРИНЮ, ЕС следва да подкрепи приемането на процедурен правилник, който предвижда ефикасно, икономически ефективно, прозрачно и нормално функциониране и организиране на заседанията на Конференцията на страните и който позволява пълноценното участие на Съюза като страна в съответствие с това споразумение.

За да се гарантира, че Споразумението за БРИНЮ се финансира правилно, ЕС следва да подкрепи приемането на финансови правила и привеждането в действие на финансов механизъм така, че да се установи справедлив и прозрачен процес, съобразен с особеностите на всяка от страните, като целта е да се гарантира, че всички страни допринасят за финансовата устойчивост на споразумението и неговото изпълнение по начин, който е справедлив и съответства на техния капацитет за принос.

Приемането на процедурния правилник и финансовите правила е необходимо за изпълнението и функционирането на Споразумението за БРИНЮ.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „*позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението*“.

Понятието „*актове с правно действие*“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „*годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба*“[8].

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Подготвителната комисия е орган, създаден от Общото събрание на ООН. Конференцията на страните е орган, създаден по силата на Споразумението за БРИНЮ.

На заключителното заседание на Подготвителната комисия ще бъдат приети решения за препоръки към Конференцията на страните във връзка с процедурния правилник и финансовите правила. Въз основа на тези препоръки на първото си заседание Конференцията на страните трябва да приеме процедурен правилник и финансови правила. Актовете, които Подготвителната комисия и Конференцията на страните имат за задача да приемат съответно на заключителното и на първото си заседание, представляват актове с правно действие.

[8] Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет на Европейския съюз, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

Процедурният правилник има правно действие, тъй като оказва влияние върху начина на вземане на решенията на Конференцията на страните, които ще бъдат обвързващи съгласно международното право или които са годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на ЕС.

Финансовите правила ще определят основата за вноската на Съюза в бюджета на Споразумението за БРИНЮ и ще бъдат обвързващи съгласно международното право в съответствие с член 52 от споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

В съответствие с член 191 и член 192, параграф 1 от ДФЕС ЕС е задължен да допринася за осъществяването на следните цели: опазване, защита и подобряване на качеството на околната среда; защита на здравето на хората; разумно и рационално използване на природните ресурси; и насърчаване на международно равнище на мерки за справяне с регионални или световни проблеми на околната среда, и по-специално борбата с изменението на климата.

Предвид целите и материалноправните разпоредби на Споразумението за БРИНЮ, както и всички съответни приложими политики на ЕС, подходът на „център на тежестта“ показва, че най-подходящото материалноправно основание за предлаганото решение е в областта на околната среда.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 192, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Настоящото решение по член 218, параграф 9 от ДФЕС обхваща само въпроси от процедурно естество и не променя разделението на правомощията между Съюза и държавите членки по въпросите, уредени от Споразумението за БРИНЮ. Настоящото решение по член 218, параграф 9 от ДФЕС не се отнася до вноските на държавите членки в бюджета на Споразумението за БРИНЮ, във връзка с които държавите членки запазват своите правомощия.

5. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Със Споразумението за БРИНЮ се създава специална институционална структура. Тя включва секретариат, научно-технически орган, механизъм за обмен на информация, комитет за изграждане на капацитет и трансфер на морски технологии, комитет за достъп и подялба на ползите, финансов комитет и комитет за спазване на задълженията. Както е установено в член 52, параграф 2 от Споразумението за БРИНЮ, тези

институции ще се финансират чрез задължителните вноски на страните въз основа на финансовите правила.

Институционалните финансови разходи на Европейския съюз по изпълнението на Споразумението за БРИНЮ ще бъдат известни едва след първото заседание на Конференцията на страните, на което следва да се постигне съгласие по първоначалния бюджет за споразумението. Съгласно член 47, параграф 6, буква д) от Споразумението за БРИНЮ Конференцията на страните приема бюджет с такава честота и за такъв финансов период, какъвто може да бъде определен.

Освен институционалните разходи се очаква изпълнението на Споразумението за БРИНЮ да породи финансови нужди за изграждане на капацитет в развиващите се държави и за подпомагане на трансфера на морски технологии, както и например за генериране на научни знания, необходими за създаването, наблюдението и преразглеждането на морските защитени зони. В член 14, параграф 6 от Споразумението за БРИНЮ се определя, че за тази цел след неговото влизане в сила развитите страни плащат годишни вноски към специалния фонд, посочен в член 52 от същото споразумение, равни на 50 % от задължителната вноска на съответната страна в бюджета, приет от Конференцията на страните съгласно член 47, параграф 6, буква д) от Споразумението за БРИНЮ. Тези плащания продължават до вземането на решение от Конференцията на страните съгласно член 14, параграф 7 от споразумението. Въз основа на привеждането в действие на финансовите механизми на Споразумението за БРИНЮ своевременно ще бъде извършена прогнозна оценка на потенциалните общи разходи по споразумението.

2025/0373 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в Подготвителната комисия и на първото заседание на Конференцията на страните по Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) С Решение 98/392/ЕО на Съвета[1] Европейската общност одобри Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г. (UNCLOS) и Споразумението от 28 юли 1994 г. по отношение прилагането на част XI от Конвенцията.

(2) Споразумението в рамките на Конвенцията на ООН по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции („споразумението“) беше сключено от Съюза по силата на Решение 2024/1830 на Съвета[2] и [ще влезе] в сила на 17 януари 2026 г.

(3) Конференцията на страните по споразумението („Конференцията на страните“) е създадена с член 47, параграф 1 от споразумението. По силата на член 47, параграф 4 от споразумението на първото си заседание Конференцията на страните приема с консенсус своя процедурен правилник („процедурния правилник“) и финансовите правила, уреждащи нейното финансиране и финансирането на секретариата и всички спомагателни органи („финансовите правила“).

---

[1] Решение на Съвета от 23 март 1998 г. относно сключването от Европейската общност на Конвенция на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г. и на Споразумението от 28 юли 1994 г. по отношение прилагането на част XI от Конвенцията (ОВ L 179, 23.6.1998 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1998/392/oj).

[2] Решение (ЕС) 2024/1830 на Съвета от 17 юни 2024 г. за сключването от името на Европейския съюз на Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции (ОВ L, 2024/1830, 19.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1830/oj).

(4) Със своята Резолюция 78/272[3], приета на 24 април 2024 г., Общото събрание на ООН реши да създаде Подготвителна комисия, която да подготви влизането в сила на споразумението и свикването на първото заседание на Конференцията на страните по споразумението („Подготвителната комисия“), след чието закриване тази комисия ще прекрати съществуването си.

(5) Съгласно параграф 9 от резолюцията на Общото събрание се предвижда на заключителното заседание на Подготвителната комисия да бъдат взети решения за препоръки към Конференцията на страните във връзка с процедурния правилник и финансовите правила.

(6) Предвидените актове на Подготвителната комисия и Конференцията на страните ще имат правно действие.

(7) Поради това е необходимо да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на заключителното заседание на Подготвителната комисия и на първото заседание на Конференцията на страните. За да се гарантира правилното функциониране на споразумението, Съюзът следва да подкрепи приемането на процедурен правилник, който предвижда ефикасно, икономически ефективно, прозрачно и нормално функциониране и организиране на заседанията на Конференцията на страните и който позволява пълноценното участие на Съюза като страна в съответствие с това споразумение.

(8) За да се гарантира, че функционирането и изпълнението на Споразумението за БРИНЮ се финансират правилно, ЕС следва да подкрепи приемането на финансови правила и привеждането в действие на финансов механизъм, с които се установява справедлив и прозрачен процес, съобразен с особеностите на всяка от страните, като целта е да се гарантира, че всички страни допринасят за финансовата устойчивост на споразумението и неговото изпълнение по начин, който е справедлив и съответства на капацитета за принос на всяка от страните. Привеждането в действие на създадения от Съюза финансов механизъм следва също така да гарантира предоставянето на помощ за развиващите се държави — страни по споразумението, в усилията им за неговото изпълнение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на заключителното заседание на Подготвителната комисия и на първото заседание на Конференцията на страните по споразумението, е следната:

(1) Съюзът подкрепя приемането на процедурен правилник, който предвижда ефикасно, икономически ефективно, прозрачно и нормално функциониране и организиране на заседанията на Конференцията на страните по споразумението и който позволява пълноценното участие на Съюза като страна в съответствие с това споразумение.

[3] Резолюция 78/272 на Общото събрание на ООН, приета на 24 април 2024 г., относно Споразумението в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции

(2) Съюзът подкрепя приемането на финансови правила и привеждането в действие на финансов механизъм, с които се установява справедлив и прозрачен процес, съобразен с особеностите на всяка от страните, като целта е да се гарантира, че всички страни допринасят за финансовата устойчивост на споразумението и неговото изпълнение по начин, който е справедлив и съответства на капацитета за принос на всяка от страните, и при който финансовият механизъм също така гарантира предоставянето на помощ за развиващите се държави — страни по споразумението, в усилията им за неговото изпълнение.

Член 2

Съюзът може да одобрява незначителни технически промени в позициите, определени в съответствие с настоящото решение, които са съобразени с неговата позиция по член 1, както и с UNCLOS, споразумението и правото на Съюза, без да е необходимо допълнително решение на Съвета.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател